

LIBANON: A BÉKE ÜZENETE

BECHARA BOUTROS RAI

Absztrakt

Libanon szerepe kulcskérdés a közel-keleti béke megteremtésében. A keresztény és nem keresztény felekezetek, egyházak együttélésének kérdése talán sose volt ennyire kardinális, mint napjainkban. A Nyugatnak ugyanakkor be kell látnia, hogy úgy kell keleti testvéreire tekintenie, hogy ezáltal meg tudja becsülni azt az értéket, amelyet a jelenlétük jelent. Jelen reflexióban ennek lehetőségeiről gondolkodunk.

Kulcsszavak: Libanon, maronita egyház, palesztin menekültek, vallások közötti párbeszéd

Bevezető

Rövid esszémben négy pontra szeretnék röviden kitérni: (1) keresztények a Közel-Keleten, (2) keresztények Libanonban, (3) Libanon válsághelyzete, (4) megoldási lehetőségek. A közel-keleti keresztényekre soha nem volna szabad kisebbségként hivatkozni a muzulmán testvéreikkel összehasonlítva. Két okból mondom ezt. Az egyik történelmi: a keresztények a Közel-Kelet őslakosai, 636 évvel korábban jelentek meg, mint Mohamed népe. A másik ok teológiai: a keresztények az eucharisztia révén Krisztus jelenlétét jelentik a Közel-Keleten, ahogy az összes keresztény szerte a világon ezt a jelenlétet képviseli. E jelenlét a Közel-Keleten most nagy szenvedésen megy keresztül, és éppen ezért számítunk az anyaszentegyházra, hogy segítséget nyújt e téren. A Nyugatnak úgy kell keleti testvéreire tekintenie, hogy ezáltal meg tudja becsülni azt az értéket, amelyet a jelenlétük jelent. Ugyanis a jelenlétükkel beviszik a társadalomba az evangéliumot, a tanításait, civilizációját és a keresztény kultúrát. Konkrétan az emberek tisztelőt, a szeretet kultúráját és elfogadását, az alapvető emberi jogok tisztelőtben tartását, az együttélést, a testvériséget és a béke terjesztését. A keresztények jelenléte hatásában nagymértékben alakította, mérsékelte a muzulmánok jelenlétét.

A libanoni keresztények a maronita pátriárkák vezetésének köszönhetően érték el Libanon hegyvidékét, ahol az üldöztetések közepette kitarítottak, hogy megvédjék és átmentsék katolikus hitüket, szabadságukat és autonómiájukat.

Az Oszmán Birodalom bukása után, 1919-ben a keresztény és muzulmán vezetők együttműködésével küldtek delegációt Versailles-ba, a párizsi békekonferenciára. Ennek során vissza tudtak szerezni olyan területeket, amelyeket az oszmán hatóságok csatoltak el. Így született meg 1920. szeptember 1-jén a mai libanoni állam. Ennek egyik sajátossága, hogy a kereszténység befolyásának köszönhetően az állam és az egyház egymástól szétválasztva működik az országban. Ennek következtében állampolgárság alapján tartozik valaki Libanonhoz, nem pedig a vallási hovatartozása szerint. Libanonban multikulturális és többvallású rendszer alakult ki, az együttélésben biztosított a keresztények és a muzulmánok joga, illetve ez feltétele az állam működésének. A demokratikus kormányzás a dialógusra, illetve a más nemzetek felé való nyitottságra épül és ezáltal tudott létrejönni a semlegesség rendszere. Ennek köszönhetően Libanon prosperál, folyamatosan gyarapszik, és gyakran a Közel-Kelet Svájcaként is hivatkoznak rá.

Libanon tegnap és ma

Mivel sajnos nem minden libanoni hűséges az országhoz, ehhez a rendszerhez, és mivel az utóbbi időben nemzetközi és regionális politikai szándékok befolyása alá került, Libanon háttéralkukba, konfliktusokba és háborúba sodródott. Az egész 1975-ben kezdődött a palesztin menekültek érkezésével, illetve az azt követő polgárháborúval, majd a szír, utána pedig az izraeli megszállás és napjainkban az iráni intervenció, a Hezbollah elleni harc formálta az országot – ez utóbbira hivatkozva egy miniállamot hoztak létre Libanonon belül. Mindezek az események teljesen lesüllyesztették Libanont, politikai, gazdasági, pénzügyi és társadalmi szempontból egyaránt földre taszítva az országot. Mindezen felül a vállunkon hordjuk közel félmillió palesztin menekült súlyos helyzetét is, valamint másfél millió szír menekült sorsát – számuk az ország egész lakosságának a felét teszi ki. Semelyik ország, legyen akármilyen erős, nem volna képes megküzdeni egy ilyen kihívással.

Végezetül a megoldásokról szeretnék szólni. Az utóbbi időben Libanon politikusai pátthelyzetbe kerültek, mozdulatlanság jellemzi az országot, amelynek több mint egy éve nincs kormánya. Ehhez mindenképpen meg kell erősítenünk, meg kell mentenünk a keresztény jelenlétet a térségben, és véleményünk szerint ehhez szükséges lenne ENSZ-konferenciát szervezni Libanonról, méghozzá meghatározott programtervvel:

1. Elsőként az 1989-es taifi egyezmény teljes megvalósítására és érvényesítésére lenne szükség.

2. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának több határozatát is érvényesíteni szeretnénk – jelesül az 1559-es, az 1680-as, valamint az 1701-es határozatot.
3. Libanon függetlenségének és semlegességének kinyilvánítását is szorgalmazzuk.
4. Elősegítenénk a palesztin menekültek Libanonból való kivonását és más országokba való integrálásukat, ha a jövőjüket nem lehet elrendezni a Biztonsági Tanács 194. határozatának értelmében.
5. Segíteni szeretnénk a szír menekültek hazatelepítését, repatriációjukat, anyagi segítséget biztosítva számukra, hogy normális életszínvonalon tudjanak élni a saját országukban, újraépítve történelmüket és kultúrájukat.

Összegzés

Zárógondolatomban őszinte szavakat szeretnék elmondani. Észrevettük és felismertük, hogy a magyar nép a hit és az imádság népe. Ez nagy reménység Európa és az egész keresztény világ számára. A megélt hitet támogatja és védelmezi is a magyar kormány. Egyedülálló dolog, hogy egy kormány támogassa a hitet, a vallást. Szeretnénk köszönetet mondani a magyar kormánynak, sok sikert kívánni nekik a továbbiakhoz, és szeretném megköszönni a magyarok hitét.

LEBANON: THE MESSAGE OF PEACE

Abstract

Lebanon's role is key to establishing peace in the Middle East. The issue of the coexistence of Christian and non-Christian denominations, churches, has never been as crucial as it is today. The West however, ought to realize that it must view its Eastern brethren so as to be able to appreciate the value of their presence. In the present reflection, we consider these possibilities.

Keywords: Lebanon, Maronite Church, Palestinian refugees, interfaith dialogue

Bechara Boutros Rai

Korai tanulmányait a libanoni jezsuitáknál végezte. 1962-ben lépett be a Mariamite Maronita Rendbe. Pappá 1967-ben szentelték. Rómában dolgozott, ahol a Vatikáni Rádió arab programjának felelőse volt. A Pápai Lateráni Egyetemen egyházjogot tanult, majd doktori fokozatot szerzett. 2011 óta a libanoni maronita egyház pátriárkája. XVI. Benedek pápa 2012-ben kreálta bíborossá.